

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred CYSAG Gwynedd y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae CYSAG Gwynedd wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae CYSAG Gwynedd felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod CYSAG Gwynedd ar 13 Hydref 2010, penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Gwynedd yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt: (kenrobinson@gwynedd.gov.uk) 01286 679888

Enw (Clerc CYSAG): Ken Robinson.

Cyfeiriad: Swyddfa Addysg Ardal Arfon, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH.

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol: Ysgol y Gader

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

CA3:

% disgyblion ar lefel 5+ a 6+ ar ddiwedd CA3:

Blwyddyn:	Nifer Disgyblion:	Bechgyn: %5+	Merched: %5+	Cyfanswm %5+	Cyfanswm %6+
2010	62	88.5%	69.4%	77.4%	29.0%
2009	72	79.4%	84.2%	81.9%	34.7%
2008	60	55.6%	87.9%	73.3%	41.6%

- Canran y disgyblion yn cyrraedd lefel 5+ yn gyson dda, ac heblaw am 2008, yn gyson uwch na pherfformiad yr Awdurdod ers 1999
- Heblaw am 2010, y merched yn perfformio'n well na'r bechgyn, gyda'r bwlch yn amrywio o 5 pwynt canran o blaid y merched yn 2009 i 32 pwynt canran o blaid y merched yn 2008
- Nid oes yr un disgybl wedi ei eithrio o wersi Addysg Grefyddol yn CA3

CA4:

Astudiaethau Crefyddol (TGAU):

Blwyddyn:	Nifer yn y flwyddyn (B:M):	Nifer yn sefyll (B:M):	% o'r cohort:	% A*/A:	% A*-C:
2010	62 (27:35)	21 (4:17)	34%	52.4%	100%
2009	60 (29:31)	13 (5:8)	22%	53.8%	100%
2008	59 (29:30)	17 (6:11)	29%	29.4%	88.2%

Addysg Grefyddol:

- Pob disgybl yn CA4 yn dilyn 'Y Fagloriaeth Cymreig' yn CA4 (i'w dilysu am y tro cyntaf, Haf 2011), Addysg Grefyddol yn rhan o'r Craidd Dysgu
- Nid oes yr un disgybl wedi ei eithrio o wersi Addysg Grefyddol yn CA4

Arsylwi gwersi:

- Barnwyd yr holl wersi Addysg Grefyddol a arsylwyd yn ystod Cylch Gwella Ysgol (cylch tair mlynedd: 2007 -10) yn radd 2 neu well

Materion i gael sylw

- Cynnal y safonau da a da iawn yn CA3 a CA4
- Cynyddu nifer y disgyblion sydd yn cyrraedd lefel 6+ yn CA3
- Cau'r bwlch rhwng perfformiad Bechgyn a Merched

(Mae'r materion hyn yn faterion ysgol gyfan a nodir yng Ngyllun Datblygu yr ysgol)

Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfodddhaol	
----------	--	----	---	---------	--	-------------	--

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?							
<ul style="list-style-type: none"> Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir. Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel. Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2. Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol). 							
Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol							
Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau							
<ul style="list-style-type: none"> Amser cyswllt Addysg Grefyddol (CA3): <ul style="list-style-type: none"> ⇒ B7: 2 wers/wythnos – 6.6% amser cyswllt ⇒ B8: 2 wers/wythnos – 6.6% amser cyswllt ⇒ B9: 1 wers/wythnos + 1 wers am draean o'r flwyddyn – 4.4% amser cyswllt Amser cyswllt Addysg Grefyddol (CA4): <ul style="list-style-type: none"> ⇒ B10/11: 3 wers/wythnos (fel rhan o syrcas Addysg Grefyddol/ Dinasyddiaeth / CEB) Amser cyswllt Astudiaethau Crefyddol TGAU (CA4 - dewisol): ⇒ B10/11: 3 wers/wythnos – 10% amser cyswllt Cyfanswm nifer y gwersi Addysg Grefyddol / Astudiaethau Crefyddol = 31 <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Cyfanswm nifer y gwersi Addysg Grefyddol CA3 = 19 ⇒ Cyfanswm nifer y gwersi Addysg Grefyddol/Dinasyddiaeth/CEB CA4 = 6 ⇒ Cyfanswm nifer y gwersi Astudiaethau Crefyddol (TGAU) CA4: = 6 Staff: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ 1 athrawes Addysg Grefyddol llawn amser (amser cyswllt = 25/30) ⇒ 1 athrawes un Cymraeg / Bagloriaeth (Addysg Grefyddol yn ail bwnc); (amser cyswllt Addysg Grefyddol / CEB = 5) ⇒ 1 athrawes Saesneg (amser cyswllt Addysg Grefyddol = 1) ⇒ Pob aelod o staff yn derbyn cyfweiliad proffesiynol yn flynyddol ⇒ Pob aelod o staff yn mynychu HMS pynciol a DPP yn flynyddol 							
Materion i gael sylw							
<ul style="list-style-type: none"> Creu portffolio asesu ar gyfer CA3 Diwygio cwrs Addysg Grefyddol statudol CA4 yn dilyn newidiadau i gwrs Astudiaethau Crefyddol TGAU Diwygio cwrs Addysg Grefyddol B7 <p>(nodir y materion hyn yng Nhyllun Datblygu Adran – Addysg Grefyddol 2010-11)</p>							
Rhagorol		Da	✓	Digonol		Anfoddhaol	

Addoli ar y Cyd							
Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?							
Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?				Ydy ☒		Nac ydy	
Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)							
Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd <ul style="list-style-type: none"> • Addoli ar y Cyd yn digwydd yn ddyddiol <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Gwasanaeth (ac Addoli ar y Cyd) ysgol gyfan unwaith pob wythnos ⇒ Gwasanaeth (ac Addoli ar y Cyd) CA unwaith pob wythnos ⇒ Gwasanaeth Dosbarth / Munud i Feddwl ac Addoli ar y Cyd fel dosbarth cofrestru tair gwaith / wythnos • Disgyblion yn cymryd rhan weithredol ym mhob Gwasanaeth CA a Gwasanaeth dosbarth • Dau ddisgybl yn unig wedi eu heithrio o Wasanaeth /Addoli ar y Cyd • Pob Gwasanaeth yn rhoi sylw i ddatblygiad: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ ysbrydol ⇒ moesol ⇒ cymdeithasol ⇒ diwylliannol y disgyblion 							
Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd <ul style="list-style-type: none"> • Cysondeb yn ffurf, trefn ac ansawdd Munud i Feddwl ac Addoli ar y Cyd ar lefel dosbarth 							
Rhagorol		Da	☒	Digonol		Anfoddhaol	

Llofnod: (Pennaeth)

Dyddiad: